

ACC. NR M. 13674: 1-2.

Landskap: Småland Upptecknare: G. A. Hartman, Vissefråda
 Härad: S. Möre Berättare: "
 Socken: Vissefråda Berättarens yrke: folkeskollare
 Uppteckningsår: 1955 Född år 1888 i Vissefråda

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Tillägg till tidigare svar i LMF. 96:

Herandeskap, förlossning, barnsäng och
kyrktågning. s. 1-2.

LMF 96

(se M. 13516: 1-65.)

Skriv endast på denna sida

ACC. NR M. 13674:1.

se frid. uppg!
M. 13516:1-65

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

P. S. TILL FRÅGELISTA NR 96.

Man har hört omtalas, att man i gamla tider sökt framkalla kärlek eller åtminstone stark sexuell aktivitet genom vissa droger, växter eller växtdelar, som kunde erhållas hos häxor eller kloka gubbar eller gummor. Detta kunde även gälla beträffande tamdjuren: var en ko svår att få brunstig, så kunde erhållas medel för att framkalla brunst.

Vi hade hemma på fars gård varje år stort svedjeland, "bränna", och på våren sattes potatis där. Man hackade opp halvklotformade kupor, diameter c:a 40 cm), och vid hackningen kring stubbar, där det fanns djup matjord av mulden barr och kottar, hittades ibland små brunaktiga, runda underjordiska svampar, som här kallades "löpäppel". När några av de äldre hackarna hittade sådana, så brukade de skoja om dem, varför flickor och pojkar till mogen ålder komna visste, att dessa svampar inte brukades, när man ystade, utan att de hade samband med "att löpa", brunst hos hunddjuren, och att svampen i fråga kunde framkalla "pilskhet", kåthet, hos människor, ^{om} och den åts. Troligen var det fråga om har- eller rottryffel, men namnet löpäpple skvallrade om, att den inte användes som den äkta tryffeln till mat eller andra tryffelslag som krydda utan till att framkalla l.

1.
Auf 96
tillägg

ACC. NR M. 13674:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stimulans på könshormonerna eller för att öka dessas antal. Detta är en förmodan i anslutning till namnet i folkmun på nämnda tryffel. Kanske man även använde den till samma ändamål för husdjuren.

När jag skrev uppteckningar i anslutning till frågelista 96, där det frågades om olika benämningar på kvinnornas havandeskap, så var ju det vanligaste "barna". En benämning, som jag då inte kom ihåg, var "trilla kull". Man menade då, att kvinnan blev så tjock och ovig till slut, att hon blev liggande, nämligen i sängen, där hon sedan fick barn.

När det lystes i kyrkan till äktenskap, så hade man här den benämningen på detta, att prästen "slog benen av dem" (kontrahenterna). Det var förr en plikt att brudens föräldrar skulle vara i kyrkan någon av lysningssöndagarna för att höra prästen läsa opp lysningskungörelsen för deras dotter. Att denna sed även nu hålls såg jag strax på nyår, då föräldrarna samt andra anhöriga till den blivande bruden mangrant åhörde lysningen, liksom för att konstatera dels att lysningen verkligen skedde, dels för att kontrollera att prästen läste opp namnen riktigt. Kanske det var också nyfikenhet, som dikterade övervarandet, kanske skulle det vara en slags hyllningsgård, på samma sätt som närvaron vid en begravning.